

“Hey sexy lady, oppan Gangnam style!”

De invloed van het Engels op het Koreaans in Zuid-Korea.

Bachelorscriptie

Tessa Fecken, 4020952

Taalwetenschap, Universiteit Utrecht

Begeleider: dr. M. van den Berg

Tweede lezer: dr. A. Pinget

Inhoudsopgave

1. Introductie	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Geschiedenis.....	4
1.3 De Engelse invloed in de Koreaanse popmuziek: k-pop.....	5
1.4 Doel van het onderzoek.....	6
2. Theoretisch kader	8
2.1 Theorieën over taalverandering door taalcontact en <i>World Englishes</i>	8
2.1.1 Interferentie	8
2.1.2 Codewisseling	8
2.1.3 Ontleningsschalen	8
2.1.4 Kachru's drie cirkels van Engels.....	9
2.1.5 World Englishes	9
2.2 Onderwijs	10
2.3 Status van het Engels in Korea.....	11
2.4 Gebruik Engels in Korea	11
2.5 Gebruik Engels in k-pop	13
3. Methode.....	14
3.1 Inleiding	14
3.2 Opzet	14
3.3 Hypothesen.....	15
4. Resultaten	16
4.1 Inleiding	16
4.2 Algemeen	16
4.3 Kwantitatieve analyse.....	16
4.4 Engelse invloed op het Koreaans in k-pop.....	17
5. Discussie.....	18
5.1 Conclusie SPSS	18
5.2 Discussie.....	18
6. Conclusie.....	20

7. Bibliografie.....	21
8. Bijlagen	23
Bijlage 1	23
Bijlage 2	29
Bijlage 3	32

1. Introductie

1.1 Inleiding

Het Engels fungeert op veel plaatsen en in veel situaties als een lingua franca. ELF (*English as a lingua franca*) is een fenomeen dat binnen veel taalwetenschappelijke benaderingen onderzocht wordt, onder andere de sociolinguïstiek en de tweedetaalverwerving. De term duidt op de manier van communiceren in het Engels tussen sprekers die verschillende moedertalen hebben (Seidlhofer, 2005).

Ook in Zuid-Korea fungeert het Engels tegenwoordig als *lingua franca*, maar dat was niet altijd zo. Volgens Flattery (2007) was Korea het laatste Oost-Aziatische land dat contact kreeg met het westen, pas in 1882 werd er een overeenkomst getekend met de Verenigde Staten waardoor er Engelssprekende missionarissen, handelaren en leraren kwamen. Na de Koreaanse oorlog werd het gebruik van het Engels nog verder ontwikkeld door de internationale handel, vooral die met de Verenigde Staten. Ook werd het Engels nu gebruikt om te kunnen communiceren met de Amerikaanse soldaten die in Zuid-Korea gestationeerd waren (zie voor verdere geschiedenis hoofdstuk 1.2).

Zuid-Korea is qua meertaligheid een zeer interessant land om dieper op in te gaan: Engels als tweede taal wordt als noodzakelijk gezien om een goede carrière te kunnen maken, en is dus erg belangrijk in het onderwijs (Park, 2009). Volgens Seth (2002) is onderwijs in Zuid-Korea altijd heel belangrijk geweest. De Koreanen noemen dit zelf ‘*education fever*’ (*kyoyukyeol/교육열*). Sinds 1991 is er echter ook sprake van ‘*English fever*’ (*yeonggeokkyoyuk/영국교육*), die uit de onderwijskoofts is ontstaan. Sinds 1997 wordt het Engelse onderwijs gestart in Grade 3 van *primary school*, sinds ongeveer 1950 is het al een verplicht onderwerp volgens het nationale curriculum in *secondary school*. Het steeds eerder beginnen met Engelse lessen kan effect hebben op hoe het Engels het Koreaans beïnvloedt, want het contact met het Engels neemt toe in intensiteit en langdurigheid.

1.2 Geschiedenis

Maar hoe is Zuid-Korea in eerste instantie in aanraking gekomen met de Engelse taal? Volgens Chang (2008) bereikten Westerse ideeën Korea door China in de 17e eeuw, maar de *Chosun* dynastie (de oude naam voor Korea) hield haar deuren ferm gesloten voor de Westerse ‘barbaren’. Flattery (2007) stelt dat dit komt omdat Korea als één van de laatste Oost-Aziatische landen contact kreeg met het Westen, en de gevolgen van de westerse kolonisatie op hun buurlanden kon zien. In 1880 veranderde het nationale beleid hierover vanwege de opkomst van Japan, en werden de Westerse ideeën verwelkomd. Hiermee kwamen ook de Engelssprekende handelaren, missionarissen en leraren het land binnen. De eerste Engelse school opende in 1883, om vertalers op te leiden. In 1886 werd de *Royal English School* geopend, waar de elite Engels kon studeren. Engels onderwijs werd gezien als een speciaal voordeel voor de hogere kringen. Sinds die tijd wordt Engels gezien als een taal van kansen en mogelijkheden (Chang, 2008). Na

de Koreaanse oorlog werd er steeds meer Engels gebruikt in Zuid-Korea door de internationale handel, vooral met de Verenigde Staten. Ook werd de taal gebruikt om te communiceren met de militaire regering en soldaten van de Verenigde Staten. De waarde van het Engels was dus niet alleen praktisch, maar ook opportunistisch, en de taal werd geassocieerd met prestige (Flattery, 2007).

1.3 K-pop

De Engelse invloed is ook duidelijk te zien in de Koreaanse popmuziek, bekend in buitenland onder de naam k-pop. Dit blijkt onder andere uit het overnemen van woorden uit het Amerikaans-Engels, die soms wel, soms niet worden aangepast. Een ander woord voor aanpassing van deze woorden aan het Koreaanse taalsysteem is nativisering (Lee, 2004). Kort gezegd is k-pop populaire muziek uit Zuid-Korea.

K-pop bestaat pas sinds 1992, en aan de ontwikkeling hiervan gaat een hele muziekgeschiedenis vooraf. Het vroegste genre van muziek uit Zuid-Korea is *pansori*, het voordragen van tekst begeleid door drums. Na de Tweede Wereldoorlog maakte deze traditionele muziek plaats voor eerst Japanse (bijvoorbeeld *enka*) en daarna Westerse (bijvoorbeeld *jazz* en *pop*) genres (Lie, 2012). Op het platteland bleef de traditionele muziek echter nog zeer populair. In de jaren 60 kwam de televisie op, en in de jaren 80 was dit medium zeer populair, omdat er *musical variety shows* uitgezonden werden, een bewerkte vorm van een populair Amerikaans en Japans televisiegenre. Door de opkomst van *noraebang* (*karaoke*) werd het luisteren naar en zingen van populaire muziek een nationaal tijdverdrijf. Er ontstond een genre dat hedendaags en Westers was (Lie, 2012).

De grootste verandering hierna was de opkomst van *Seo Taiji and the Boys* in 1992. Ten eerste was dit de eerste groep die gebruik maakte van rap en hiphop in Koreaanse popmuziek. Dit was voor het eerst dat muziek niet Koreaans klonk, en dit was volgens de critici dan ook vreemd. Het trio maakte hun debuut bij een talentenjacht op televisie, en kreeg de laagste score van de jury. Het lied en hun album werden echter zeer populair. De tweede vernieuwing die *Seo Taiji and the Boys* brachten, was dat voor het eerst dans gecombineerd werd met muziek. Dit was het begin van de populariteit van k-pop (Lie, 2012).

Afbeelding 1: Seo Taiji and the Boys

K-pop is onderdeel van de *hallyu wave* (*hallyu*/한류). Dit betekent letterlijk ‘Koreaanse golf’. Dit concept is opgekomen in de jaren 90, toen Koreaanse media zich snel verspreidden over Oost-Azië en zeer populair werden (Lie, 2012). Deze golf begon met een dramaserie uit 2002, *Winter Sonata*. Dit is het grootste exportproduct ooit geweest voor de globale markt. Binnen drie jaar is deze serie vanuit Azië verspreid naar Afrika en het Midden Oosten (Han & Lee, 2008). In de late jaren 2000 is de focus van de *Hallyu Wave* echter versprongen naar k-pop. Dit wordt ook wel de *Korean Wave 2.0* genoemd (Lie, 2012). Koreaanse popsterren worden *Global star*, of *Asia’s star* genoemd. Dit betekent niet dat deze artiesten ergens uit Azië komen, maar juist dat ze populair zijn in verschillende gebieden in dat continent (Shin, 2009). Toch is volgens hetzelfde artikel *global star* geen goede term. Hoewel k-pop erg populair is geworden in Azië, is het nog lang niet zo ver in het Westen. Het is nog geen belangrijk onderdeel van de wereldwijde muziekindustrie, dus de term *global star* is voorlopig nog niet accuraat, maar benoemt wel de beweegredenen van de artiesten.

1.4 Doel van het onderzoek

Het huidige onderzoek zal uit drie onderdelen bestaan, die samen een overzicht proberen te geven van de invloed van het Engels in Zuid-Korea. De hoofdvraag van deze scriptie luidt: Is het Koreaans als gevolg van invloed van het Engels aan het veranderen? Deze onderzoeksvraag zal beantwoord worden door middel van een literatuurstudie naar de rol van het Engels in Zuid-Korea en een onderzoek naar het Engels in k-pop.

Als eerste zal door middel van een literatuurstudie dieper ingegaan worden op de taalsituatie in Zuid-Korea: verschillende theorieën over taalverandering door taalcontact en *World Englishes* die relevant zijn voor de onderzoeksvraag zullen de revue passeren. Hoe het onderwijs eruit ziet zal uitgebreider behandeld worden in hoofdstuk 2.2, omdat onderwijs in de Engelse taal een belangrijke rol speelt in de mate waarin het Engels invloed heeft op het Koreaans. Daarnaast zal de status van de verschillende talen in Zuid-Korea, het Engels en het Koreaans, en de attitudes tegenover deze talen verder uitgediept worden.

Omdat er veel Engels gebruikt wordt in k-pop, zal er ten tweede gekeken worden naar hoe dat gedeelte van de Koreaanse muziekindustrie in elkaar zit: het concept k-pop zal uitgebreider behandeld worden, als ook wat de *Hallyu Wave* precies inhoudt.

Ten derde zullen deze twee onderwerpen, de talige situatie in Zuid-Korea en het concept k-pop, samengebracht worden, en zal er gekeken worden naar hoe het Engels invloed heeft op k-pop. Ook zal er getracht worden een uitleg te geven waaróm er zoveel Engels in Koreaanse popmuziek gebruikt wordt. Als laatste zal er een empirisch onderzoek gedaan worden, waarin data verzameld worden van één artiest (Psy). Er zal een corpus opgesteld worden van alle Engelse woorden in zijn eerste 6 albums plus een aantal losse singles. Al deze nummers waren gericht op de Koreaanse markt, en laten een tijdsverloop van ongeveer 10 jaar zien.

Met de uitkomsten van dit onderzoek zal worden bijgedragen aan het werkveld dat *World Englishes* bestrijkt. Chang (2008) heeft al vastgesteld welke functies het Engels heeft in de

moderne samenleving, vooral op basis van import- en exportcijfers, en door te kijken naar welke Koreaanse kranten er in het Engels uitgegeven worden. Dit artikel laat echter niet zien in hoeverre het Engels al voet aan de grond heeft wat betreft het gebruik van deze taal in popmuziek. In het huidige onderzoek zal er vastgesteld worden in welke ontleningsschaal (aan de hand van Thomason, 2001) het Engels in Korea zich momenteel bevindt, en of dit stabiel is. Door te kijken naar het gebruik van Engels in popmuziek, zal gekeken worden in hoeverre de toename in intensiteit en duur van het contact met het Engels weerspiegeld wordt in k-pop. Wordt er tegenwoordig meer Engels in muziek gebruikt dan in 2001? Het onderzoeken van taalverandering door te kijken naar muziek, in plaats van de handel of de krant, is een hele nieuwe manier van onderzoek doen. Deze scriptie zal hopelijk nieuwe inzichten geven in taalverandering door taalcontact in de moderne Koreaanse samenleving.

2. Theoretisch kader

2.1 Theorieën over taalverandering door taalcontact en *World Englishes*

2.1.1 Interferentie

Doordat naast het Koreaans het Engels veel gebruikt wordt in Zuid-Korea, is het aannemelijk dat de originele taal verandert. Er zijn verschillende meertalige samenlevingen waarin het naast elkaar voorkomen van verschillende talen tot verandering van diezelfde talen heeft geleid. Een bekend voorbeeld is Kupwar, een dorp in centraal Indië. In dit dorp zijn er vijf etnische groepen en vier verschillende talen te vinden. De verschillende groepen in deze samenleving communiceren dagelijks met elkaar, gebruik makend van verschillende talen. Het contact tussen de groepen is hier zo intens dat de lokale varianten van de vier talen zoveel structurele convergentie zijn ondergaan dat het woord voor woord vertalen van een zin in één van de talen, een perfecte zin vormt in elk van de andere drie talen (Thomason, 2001). Dit heet taalverandering door taalcontact, de specifieke term die hiervoor gebruikt wordt is interferentie. Zonder het taalcontact zou deze interferentie niet plaatsvinden, en zou er geen verandering te zien zijn in de vier verschillende talen. Interferentie kan op verschillende manieren plaatsvinden, onder andere door ontlening of door taalverschuiving. Van ontlening is sprake als woorden uit de ene taal ook gebruikt gaan worden in de andere taal. Taalverschuiving is als de druk van de dominante groep leidt tot tweetaligheid in de ondergeschikte groep, wat uiteindelijk leidt tot de verschuiving: de meeste Indianen in de Verenigde Staten zijn bijvoorbeeld 'verschoven' naar het Engels (Thomason, 2001).

2.1.2 Codewisseling

Er hoeft echter niet altijd sprake te zijn van een dominante groep en ondergeschikte groep. Twee of meer talen kunnen ook samen blijven bestaan, en samen gebruikt worden. Een voorbeeld hiervan is codewisseling. Codewisseling is volgens Thomason (2001) het gebruik van twee of meer talen binnen hetzelfde gesprek. Dit kan dan gaan om hele zinnen die in de tweede taal geuit worden, als ook enkele woorden binnen één zin. Vooral deze laatste vorm is in het Koreaans veel te horen, door de vele Engelse leenwoorden die er bestaan. Dit wordt vaak aangeduid als codemenging.

2.1.3 Ontleningsschalen

Om concreet naar het taalcontact te kijken binnen een land kan er gebruik gemaakt worden van ontleningsschalen. Deze schalen verbinden de intensiteit van taalcontact en culturele druk tussen twee groepen mensen met verschillende moedertalen aan de soort ontlening die er in het land plaatsvindt. Ze laten dus zien in hoeverre twee of meer talen elkaar beïnvloeden binnen één land of gemeenschap. Door deze schalen te gebruiken, kan er vastgesteld worden in welke mate het Engels invloed heeft op het Koreaans. In Thomason (2001) zijn er 4 schalen te onderscheiden. Bij schaal 1 is er sprake van vluchtig contact, waarbij de ontleners niet vloeiend hoeven te zijn in de brontaal. In deze schaal worden alleen inhoudswoorden ontleend, die vaak zelfstandig

naamwoorden zijn. Bij schaal 2 is er sprake van iets meer intensief contact, waarbij de ontleners een minderheid van vloeiende tweetaligen zijn. Hier worden ook functiewoorden ontleend, als ook een klein gedeelte van de grammatica. In schaal 3 is er nog intenser contact, er zijn meer tweetaligen, en de omstandigheden zijn goed voor ontlenen. Er worden nu ook *nonbasic* woorden uit de vocabulaire ontleend, en nog meer van de structuur. Als laatste is er schaal 4, waarbij er sprake is van intens contact. Er zijn veel tweetaligen, en sociale factoren geven de voorkeur aan ontlening. Hierbij is er zware ontlening in alle onderdelen van het lexicon, als ook de structuur.

2.1.4 Kachru's drie cirkels van Engels

Kachru (1992a) stelt dat er drie cirkels zijn in de verspreiding van het Engels over de wereld: de *inner circle*, de *outer circle* en de *expanding circle*. De *inner circle* is het Engels dat verspreid werd over de wereld in de eerste diaspora. Vanuit Engeland werd het Engels naar Noord-Amerika, en Oceanië gebracht. Dit zijn precies de gebieden waar tegenwoordig het Engels de eerste taal is. De *outer circle* is ontstaan door de tweede diaspora, waarbij het Britse rijk zich uitbreidde naar Azië en Afrika. Hier is Engels niet de moedertaal, maar wordt wel gebruikt als lingua franca. De laatste cirkel, de *expanding circle*, bevat alle landen die geen historische verbinding hebben met het Engels, maar waar het toch veel gebruikt wordt voor internationale communicatie. Onder andere Nederland en Zuid-Korea vallen binnen deze cirkel.

Het Engels in Zuid-Korea valt volgens Kachru (1992a) onder de *expanding circle*, aangezien het geen historische of politieke rol speelt, maar toch veel gebruikt wordt als medium voor internationale communicatie. Het Engels is daar geen moedertaal, maar wordt wel gebruikt als lingua franca, om bijvoorbeeld te kunnen communiceren met het legerpersoneel, dat sinds de Koreaanse oorlog in Zuid-Korea gestationeerd is (Flattery, 2007). Deze cirkel is normafhankelijk, omdat het afhankelijk is van de gestelde normen van de moedertaalsprekers in de *inner circle* (Kachru, 1992b).

2.1.5 World Englishes

Kachru (1992a) stelt dat het label 'Engels' op talen geplakt kan worden die toch aannemelijk van elkaar verschillen. Zo hoort iedereen het verschil tussen Amerikaans en Brits, en toch worden allebei deze talen Engels genoemd. Dit komt omdat alle talen die in de *inner circle* van Kachru vallen (Australië, Nieuw-Zeeland, Noord-Amerika), gebaseerd zijn op het originele Engels. Ze hebben dus grote overeenkomsten qua vocabulaire en syntax. De verschillen tussen deze verschillende soorten Engels zit vooral in de uitspraak. De soorten Engels in de *outer circle* en *expanding circle* verschillen ook qua uitspraak, maar zijn vaak ook anders wat betreft syntax (Kachru, 1992a). Er is de trend ontstaan om van het meervoud 'Englishes' te spreken, omdat er dus zoveel verschillende soorten Engels zijn, die allemaal gebaseerd zijn op het Brits-Engels. Hier komt de term *World Englishes* vandaan. Er is een grote paradox gaande, waarbij de data ons vertellen dat er geen taal is die zoveel gebruikt wordt als het Engels, maar van het totaal aantal sprekers van deze taal is maar een kwart moedertaalspreker. De grote hoeveelheid niet-natives is vooral te danken aan het feit dat mensen denken Engels te moeten kunnen spreken om zo mee te delen in de sociale en economische voordelen die het spreken van deze taal met zich meebrengen.

Bijvoorbeeld het feit dat mensen Engels nodig hebben voor hun baan (piloten of dokters) zorgt voor meer gebruik van het Engels, terwijl de taal voor deze mensen dus geen relatie heeft met geschiedenis of nationaliteit.

In Korea krijgen leerlingen op de basisschool al les in het Engels. Vooral voor de jongere generaties geldt dus dat ze kennis hebben van de Engelse taal. Er zijn echter grote verschillen in niveau. Mensen die in het buitenland gestudeerd hebben zijn communicatiever, terwijl degenen die het Engels in Korea geleerd hebben alleen de basisvocabulary kennen (Magno, 2010). Dit komt volgens hetzelfde artikel omdat de docenten zelf Koreanen zijn, die geen communicatieve vaardigheden hebben. Er zijn weinig Koreaanse docenten die goede kennis hebben van de Engelse taal, en hun leerlingen dus meer dan alleen vocabulary kunnen bijbrengen. Leerlingen leren dus niet om het Engels toe te passen in conversatie.

2.2 Onderwijs

Om te kijken naar de invloed van Engels op het Koreaans, is het van belang om verder te kijken naar hoe het onderwijs in deze taal geregeld wordt. Volgens Seth (2002) is onderwijs in Zuid-Korea altijd heel belangrijk geweest. De Koreanen noemen dit zelf ‘*education fever*’ (*kyoyukyeol*). Sinds 1991 is er echter ook sprake van ‘*English fever*’ (*yeongeokkyoyuk*), die uit de onderwijskroets is ontstaan. Kinderen vanaf 5 jaar bestuderen het Engels tot laat in avond in de tienduizenden ‘bijlesscholen’ die door heel Korea te vinden zijn. Ook wordt er veel gebruik gemaakt van privélessen thuis, Engelse kampen en taaltraining in het buitenland. Dit belang hechten aan het streven naar het beste onderwijs komt volgens Seth (2002) door de traditionele confucianistische houding tegenover onderwijs, leren en de status die dit geeft. Dit gaat dus verder dan het onderwijs in bijvoorbeeld Nederland, waar het confucianisme geen invloed heeft op de geschiedenis en de cultuur zoals in Zuid-Korea.

Sinds 1997 wordt het Engelse onderwijs gestart in Grade 3 van *primary school*; in *secondary school* is het Engels al 60 jaar een verplicht onderwerp volgens het nationale curriculum. De resultaten in de *college scolastic ability test* (CSAT) zijn uitermate belangrijk voor het kunnen studeren aan een universiteit. De meeste universiteiten bieden weer een verscheidenheid aan Engelse cursussen, om zo de studenten te kunnen voorbereiden op hun carrière (Chang, 2008). Op veel universiteiten worden de colleges in het Engels gegeven, om zo de vaardigheden van de studenten te verhogen. Dit heeft echter niet altijd dit gewenste gevolg, volgens Park (2009) heeft deze aanpak onder andere gebrek aan belangstelling van de studenten, toegenomen stress bij de docenten, communicatieproblemen en beperkt begrip van de inhoud als bijwerkingen.

Welgestelde ouders geven een groot deel van hun salaris uit aan het (Engelse) onderwijs van hun kinderen, en sturen hun kinderen (die soms zelfs onder de 10 jaar zijn) tijdelijk naar Engelssprekende landen, om zo ondergedompeld te worden in deze taal. Dit omdat de ouders geloven dat het Koreaans een negatieve invloed heeft op het leren van het Engels (Park, 2009). Volgens Chang (2008) creëert dit wel een sociaal probleem, aangezien de extra blootstelling aan het Engels door bijlessen of tijdelijk verblijf in het buitenland alleen mogelijk is voor kinderen van welgestelde ouders. Toch hebben de acties die ouders ondernemen om hun kinderen goed

Engels te leren weinig effect: de gemiddelde TOEFL (*Test of English as a Foreign Language*) scores van Zuid-Koreaanse geëxamineerden lagen in 2004 en 2005 op 93 van de 147 landen, (Park, 2009).

2.3 Status van het Engels in Korea

Taalattitude beschrijft een abstract concept, en bestaat uit drie componenten: cognitief, affectief en gedrag. Het cognitieve aspect is in dit onderzoek van belang, en heeft te maken met gedachten en geloofsovertuigingen. In dit geval gaat het dus om het geloof in het belang van de Engelse taal. Het affectieve gedeelte geeft weer hoe mensen bepaalde attitudes en meningen 'leren'. Als een Zuid-Koreaan iemand tegenkomt die een onherkenbare variëteit van het Engels spreekt (bijvoorbeeld Indisch-Engels), kan dat als aangenaam of onaangenaam gevonden worden, wat zorgt voor een positieve of negatieve reactie op de spreker. Ook het gedragsmatige component is hier van belang, dit houdt in dat bijvoorbeeld veel Zuid-Koreanen geld sparen om zo Engels in het buitenland te kunnen studeren (Ahn, 2014).

Het feit dat ouders graag hun kinderen naar zoveel mogelijk bijlessen sturen, en ze zelfs tijdelijk in een Engelssprekend land laten vertoeven, laat zien dat het Engels een hoger status heeft. De attitude tegenover het Engels is ook beter dan die tegenover het Koreaans. Dit blijkt ook uit het artikel van Park uit 2009, dat laat zien dat ouders geloven dat het Koreaans een negatieve invloed heeft op het leren van Engels als tweede taal, en hun kinderen dus liever niet naar scholen sturen waar veel Koreaanse kinderen op zitten, en waar voor het merendeel Koreaans gesproken wordt.

Volgens het artikel van Chang (2008) is het Engels één van de belangrijkste buitenlandse talen in Korea. Sinds de globalisering van de wereld, wordt het Engels vaak ook een *global language* genoemd. De veranderende status van het Engels is volgens dit artikel ook te zien in het onderwijs: zoals eerder genoemd is het eerste contact met Engels sinds 1997 al op de *primary school*. Het Engels is dus veranderd van een *foreign language*, naar een globale/internationale/interculturele taal in de veranderde wereld.

Dit positieve beeld van de Engelse taal in de Koreaanse samenleving komt echter niet overeen met het feit dat het anti-amerikanisme nog steeds groeiende is in Zuid-Korea. Deze sentimenten zijn te vinden in elke laag van de samenleving, of het nu gaat om de elite van de overheid, de middenklasse, of de jongere generaties. 63% van de Zuid-Koreanen heeft negatieve gevoelens tegenover de Verenigde Staten, onder andere door het beleid van de VS over Noord-Korea (Kim, 2002). Hoe komt het dan de Koreanen positief tegenover het Engels staan, maar negatief tegenover één van de grootste landen waar deze taal vandaan komt?

2.4 Gebruik Engels in Korea

Volgens Ahn (2014) zijn er twee soorten taalcontact mogelijk met het Engels, die allebei voorgekomen zijn met het Koreaans. Ten eerste is er *englishisation*: veranderingen aan het Koreaans door de invloed van het Engels. Hieronder vallen de vele Engelse leenwoorden die het Koreaans heeft. Ahn (2014) stelt dat er vijf subsets van Engelse leenwoorden zijn in het Koreaans. Ten eerste zijn er directe leenwoorden met een aangepaste uitspraak (*jusu* voor *juice*).

Deze uitspraakaanpassing komt niet door het feit dat een Koreaans woord per se op een klinker moet eindigen, zoals bijvoorbeeld te zien is bij het Japans, maar misschien wel door het feit dat het geschreven woord in het Engels op een klinker eindigt. Ten tweede zijn er hybride termen, waarbij van allebei de talen gebruik gemaakt wordt (*binil-bongtu* voor *plastic bag*). ‘*Binil*’ is de Koreaanse uitspraak van het woord ‘*vinyl*’, wat dus gebruikt wordt voor het woord plastic. De klanken /v/ en /b/ zijn in het Koreaans allofonen van hetzelfde foneem. Ten derde zijn er verkorte Engelse woorden (*remicon* voor *ready-mixed concrete*), zoals we die ook in het Nederlands gebruiken. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van ‘pc’ voor het leenwoord *personal computer*. Als vierde is er vervanging van Koreaanse woorden met Engelse termen (*parking* voor het Koreaanse *ju-cha*), zoals in het Nederlands vaak de term *intensive care* wordt gebruikt in plaats van intensieve zorg. Allebei de termen bestaan naast elkaar. Als laatste is er creatie van pseudo-leenwoorden (*eye shopping* voor *window shopping*). Het Nederlands kent in deze categorie bijvoorbeeld de woorden oldtimer of stationcar.

Ten tweede is er *nativisation of English*: het Engels ondergaat assimilatie met eigenschappen van het Koreaans. Deze assimilatie zorgt ervoor dat het Engels in Korea anders is dan het Engels uit Kachru’s (1992a) *inner circle*, onder andere wat betreft de lexicaal-semantiche, morfosyntactische en pragmatische eigenschappen. Voorbeelden hiervan zijn te vinden in Shim (1999). Voor verschillen in lexicaal-semantiche eigenschappen wordt het gebruik van ‘*day by day*’ als synoniem voor dagelijks genoemd, of het gebruik van ‘*on life*’ als synoniem voor levend. Een voorbeeld van een morfosyntactisch verschil is dat er geen goed onderscheid wordt gemaakt tussen bepaalde en onbepaalde lidwoorden. In het Koreaans-Engels is er dus geen verschil tussen ‘*spring is the season that brings hope to our hearts*’ en ‘*spring is a season that brings hope to our hearts*’. Ook worden *non-count nouns* als *count nouns* gebruikt, bijvoorbeeld in de zin: ‘*An old man showed a great patience*’. Als laatste een voorbeeld van pragmatische eigenschappen die verschillen: in het Koreaans-Engels wordt de zin ‘*What are you?*’ gebruikt om te vragen wat voor werk iemand doet. Het Koreaans-Engels heeft een specifiek lexicon, en bevat unieke, cultuurafhankelijke linguïstische fenomenen die de normen en waarden van de Koreaanse samenleving reflecteren, bijvoorbeeld wat betreft bescheidenheid, hiërarchie, formaliteit en anciënniteit (Ahn, 2014). Als voorbeeld hiervan wordt door Shim (1999) de volgende uitspraak tegen een oude man genomen: ‘*Are you kidding? Old friend!*’. Een ander voorbeeld van deze assimilatie is het gebruik van het woord ‘*brother*’, dat niet alleen gebruikt wordt voor gezinsleden, maar ook tussen mannen om aan te duiden dat ze zeer vriendschappelijk met elkaar om gaan.

Aan de hand van deze soort assimilatie plaatst Ahn het Koreaans Engels in Kachru’s *expanding circle*. Alle Koreanen die een opleiding gevolgd hebben, delen een set van Engelse syntaxregels en uitdrukkingen die het beste omschreven kunnen worden als een ‘gecodificeerde variëteit van Koreaans-Engels’. Hoewel Koreanen zelf denken dat ze Amerikaans-Engels leren, is dat dus niet zo. Een groot gedeelte van wat ze leren is anders dan het Amerikaans-Engels en deze gecodificeerde variëteit van Koreaans-Engels dient als de endonormatieve standaard voor het

Engelse onderwijs in Korea (Shim, 1999). Dit is nogmaals bewijs dat het Engels in Korea onder de *expanding circle* valt.

2.5 Gebruik Engels in k-pop

Zoals eerder gezegd is k-pop nog geen wereldwijd fenomeen. Van een echte *hallyu wave* is alleen sprake in Azië. Waarom zou er dan toch veel gebruik gemaakt worden van Engels in zowel de namen van de artiesten, als in de nummers? Dit zou logischerwijs niet zijn om te zorgen dat de internationale fans de teksten kunnen begrijpen, aangezien deze ver in de minderheid zijn vergeleken met regionale fans. Volgens Jin & Ryoo (2014) is het gebruik van Engels in songteksten een unieke vorm van de eerder besproken hybridisatie, die sinds de late jaren 90 voorkomt. Hierin zijn drie gebieden te onderscheiden: de namen van de zangers of groepen, de titels van de liedjes, en de teksten van de liedjes.

Engels in de teksten wordt onder andere gebruikt als blikvanger, maar is ook een vorm van zelfidentiteit van de Koreaanse jeugd. Het gebruik van Engels is voor hen vooral verzet tegen de Koreaanse normen en waarden, zoals de autoriteit en het conservatisme van de oudere generaties (Lee, 2004).

Maar is dit de enige reden waarom het Engels zoveel gebruikt wordt in k-pop? Om hier wat dieper op in te gaan, zal er een aantal muzikale teksten van de Koreaanse artiest Psy bekeken en vergeleken worden.

Psy, geboren als Park Jaesang, verkreeg wereldwijde bekendheid met zijn hit *Gangnam Style* in 2012. Hij begon zijn muziekcarrière in 2001, na afgestudeerd te zijn aan zowel Boston University en Berklee College of Music. Zijn eerste album zorgde voor wat controverse, maar zijn tweede (2002), derde (2002) en vierde (2006) album kregen vele prijzen, onder andere van de *SBS Music Awards* en

Afbeelding 2: Psy

M.Net KM Music Festival. Hierna veranderde Psy van platenmaatschappij, en bracht hij in 2010 zijn vijfde album uit. Dit album viel ook weer uitgebreid in de prijzen. Het lied *Gangnam Style* komt van zijn zesde album uit 2012, en is over de hele wereld bekend geworden. De video is meer dan 2,4 miljard keer bekeken op YouTube. In december 2015 bracht Psy zijn zevende album uit (Cherry&Yeung).

3. Methode

3.1 Inleiding

Er is uit de vorige hoofdstukken gebleken dat er al veel kennis beschikbaar is over het Engels in Zuid-Korea. Zo is gebleken dat er veel leenwoorden uit het Engels zijn, en is er gekeken naar hoe het Engelse onderwijs in elkaar zit. Met deze gegevens alleen, kan er echter geen antwoord gegeven worden op de centrale probleemstelling van dit onderzoek, namelijk: is het Koreaans als gevolg van de invloed van het Engels aan het veranderen?

3.2 Opzet

Om de verkregen inzichten te testen zal er een empirische studie uitgevoerd worden op zeven studioalbums van de Koreaanse artiest Psy. Er zal een corpus gemaakt worden van alle Engelse woorden die in de nummers op deze albums voorkomen. Het gebruik van Engels in niet-Westerse popmuziek is een taalcontactfenomeen dat nog niet uitgebreid onderzocht is, terwijl muziek een groot medium is. Dit is dus een component dat nog mist in sociolinguïstisch onderzoek.

Er zal een vergelijking gemaakt worden tussen een aantal albums die gericht waren op de Koreaanse markt, namelijk *Psy from the Psycho World!*, *Ssa2*, *3Mi*, *Remake & Mix 18 Beon*, *Ssajib*, *PSYfive* en *PSY 6 (Six Rules), Part 1*. Deze albums laten een tijdsverloop van ongeveer 10 jaar zien, de eerste komt uit 2001, de laatste uit 2012. Als het waar is dat het Engels het Koreaans beïnvloedt, dan zou er meer Engels voor moeten komen op de recentere albums.

Van elk nummer zal geteld worden hoeveel procent van het totale aantal woorden bestaat uit Engelse woorden (zie bijlage 1). Dit zal gebeuren aan de hand van songteksten die online te vinden zijn, in combinatie met de audio van het desbetreffende lied. Het lied wordt 2 keer beluisterd, de eerste keer worden alle woorden geteld, de tweede keer alleen de Engelse woorden. Ook wordt er niet alleen vastgesteld hoe veel Engelse woorden er in een lied zitten, maar ook welke woorden dit zijn. Onder andere woordcategorie wordt ook genoteerd. Met die data zal er door middel van een correlatieanalyse met SPSS gekeken worden of er een correlatie is tussen de variabelen ‘procentueel aantal Engelse woorden’ en ‘jaartal van uitgave’. Er had ook naar leenvertalingen gekeken kunnen worden, maar daar is binnen deze scriptie geen ruimte meer voor.

In de vergelijking zal uiteraard rekening gehouden worden met de verschillende manieren waarop de ene taal de andere kan beïnvloeden. Dit heeft vooral te maken met *crosslinguistic influence*, oftewel de manier waarop de kennis van een persoon van een taal, invloed heeft op de kennis over en het gebruik van een tweede taal (Jarvis & Pavlenko, 2008). Volgens hetzelfde boek zijn er veel verschillende soorten *crosslinguistic influence*, die over 10 dimensies verspreid kunnen worden. Deze dimensies zijn: gebied van taalkennis (bijvoorbeeld fonologisch of semantisch), richting (bijvoorbeeld voorwaarts of achterwaarts), cognitief niveau (taalkundig of conceptueel), soort kennis (impliciet of expliciet), intentionaliteit (opzettelijk of onopzettelijk), wijze (productief of receptief), kanaal (auditief of visueel), vorm (verbaal of non-verbaal), manifestatie

(over of covert), en uitkomst (positief of negatief). Door deze dimensies kan elke soort invloed gekarakteriseerd worden.

3.3 Hypothesen

H0: Er is geen significant verschil tussen de nummers wat betreft het aantal Engelse woorden dat gebruikt wordt, jaartal heeft geen invloed op het aantal Engelse woorden.

Ha: Er is wel een significant verschil tussen de nummers wat betreft het aantal Engelse woorden dat gebruikt wordt, namelijk: hoe moderner de nummers, hoe relatief meer Engels er gebruikt wordt.

4. Resultaten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De data zijn zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd.

4.2 Algemeen

De data voor dit onderzoek bestaat uit zowel losse woorden, als uit complete zinnen in het Engels. Per lied is eerst het totaal aantal woorden (Koreaans + Engels) geteld. Hierna is, met behulp van de audio van de liedjes, geteld hoeveel Engelse woorden deze bevatten. Elk woord in het Engels is geteld als 1. Een zin als ‘never say goodbye’ bestaat dus uit drie Engelse woorden, en een zin als ‘excuse me 잠시만’ uit 2 Engelse woorden. In totaal zijn er 637 Engelse woorden gevonden, waarvan 367 inhoudswoorden en 270 functiewoorden. Zie hoofdstuk 4.4 voor voorbeelden van Engelse invloed op de 10 dimensies zoals besproken in 3.2.

4.3 Kwantitatieve analyse

Als eerste is via SPSS een *scatterplot* (zie bijlage 2) van de data gemaakt, om te controleren of deze lineair zijn. Het is noodzakelijk dat de data lineair zijn, omdat er anders sowieso geen sprake is van correlatie. Er is in deze data geen duidelijke parabool of exponentiële curve te zien, dus het verband mag als lineair beschouwd worden volgens de Vocht (2012, pp. 182).

Hierna is met de data de Pearson’s correlatiecoëfficiënt r uitgerekend, te zien in tabel 1. Met correlatie wordt de sterkte en de richting van een verband tussen twee variabelen weergegeven. Met Pearson’s correlatiecoëfficiënt r kan de correlatie tussen twee ratio variabelen weergegeven worden (de Vocht, 2012), en zowel ‘jaartal’ als ‘relatief aantal Engelse woorden’ is een variabele op de ratioschaal. De waarde van dit coëfficiënt ligt altijd tussen -1 (perfect negatief verband) en +1 (perfect positief verband) (de Vocht, 2012). Zoals verwacht bestaat er een positief verband tussen ‘jaartal’ en ‘relatief aantal Engelse woorden’ (0,048). Als de jaren toenemen, neemt het aantal Engelse woorden ook toe. De correlatiecoëfficiënt (r) is echter niet significant ($p \geq 0,05$, namelijk 0,663). Dit betekent dat de significantie hoger is dan de benodigde significantie van $\leq 0,05$, en dat de nulhypothese op basis van deze gegevens dus niet verworpen kan worden.

		<u>Jaartal</u>	<u>%</u>
<u>Jaartal</u>	Pearson correlation	1	0.048
	Sig. (2-tailed)		0.663
<u>%</u>	Pearson correlation	0.048	1
	Sig. (2-tailed)	0.663	

Tabel 1: Correlatiematrix 'jaartal' en 'relatief aantal Engelse woorden'.

Om de sterkte van het verband tussen de twee variabelen te meten, wordt de determinatiecoëfficiënt (r^2) gebruikt. Het geeft het aandeel ‘verklaarde’ variantie van het relatief aantal Engelse woorden door het jaartal weer (de Vocht, 2012, pp. 184). Het determinatiecoëfficiënt is in dit geval zo laag dat er sprake is van een zwak verband. Minder dan 10% van de verklaarde variantie in aantal Engelse woorden kan verklaard worden door het jaartal van uitgave, dus jaartal heeft geen significante invloed op het relatief aantal Engelse woorden.

4.4 Engelse invloed op het Koreaans in k-pop

In hoofdstuk 3.2 zijn de verschillende manieren waarop de ene taal de andere kan beïnvloeden genoemd. Dit heet volgens Jarvis & Pavlenko (2008) *crosslinguistic influence*, die over 10 dimensies verspreid kan worden. Deze dimensies zijn: gebied van taalkennis (bijvoorbeeld fonologisch of semantisch), richting (bijvoorbeeld voorwaarts of achterwaarts), cognitief niveau (taalkundig of conceptueel), soort kennis (impliciet of expliciet), intentionaliteit (opzettelijk of onopzettelijk), wijze (productief of receptief), kanaal (auditief of visueel), vorm (verbaal of non-verbaal), manifestatie (over of covert), en uitkomst (positief of negatief). Door deze dimensies kan elke soort invloed gekarakteriseerd worden.

In de nummers van Psy zijn er verschillende dimensies terug te vinden. De Engelse woorden in zijn teksten zijn vooral lexicaal en syntactisch, bijvoorbeeld het gebruik van het woord ‘*building*’ of ‘*are*’. Wat betreft de richting is er sprake van voorwaartse *crosslinguistic influence*, wat betekent dat er sprake is van overdracht van T1 naar T2. Dit is bijvoorbeeld te zien in de zin ‘여기까지 왔어 *ending*’ (*yeogikkaji wasseo ending*/hier komt het einde). Hier wordt in plaats van het Koreaanse woord voor ‘einde’ gekozen voor het Engelse woord, en is er overdracht van T1 naar T2. Wat betreft het cognitieve level zijn de woorden zowel linguïstisch als conceptueel. Een voorbeeld van een conceptueel woord is het woord ‘*love*’, een voorbeeld van een linguïstisch woord is ‘*bed*’. Het type overdracht is expliciet en intentioneel, het Engels wordt namelijk expliciet en opzettelijk gebruikt in de nummers. Er is sprake van productief gebruik van het Engels, en dit is auditief en verbaal. De uitkomst van het gebruik van het Engels is over het algemeen positief.

Er zijn een paar woorden die opvallen in het corpus. Ten eerste is er een voorbeeld van de eerder genoemde leenwoorden (zie hoofdstuk 2.4). Het woord ‘*mello*’ uit het lied *Entertainer* is een voorbeeld een direct leenwoord met aangepaste uitspraak. Er wordt met dit woord het concept ‘*melodrama*’ bedoeld, wat misschien bekender klinkt. Toch wordt ‘*melo*’ volgens het Oxford English dictionary (OED) ook gebruikt, al is het niet heel frequent. Dit woord hoort in frequentieband 3, wat inhoudt dat ‘*melo*’ tussen de 0.01 en 0.1 keer per miljoen woorden voorkomt in modern gebruik van het Engels (“*melo*, n” 2001).

Een tweede opvallende verschijning is het woord ‘*feel*’ als zelfstandig naamwoord. Volgens het OED komt dit wel vaker voor in het Engels, bijvoorbeeld in de zin ‘*to be smoothed by the feel of his wife’s body in his arms*’ of ‘*a woman has a feel for style*’, maar niet in de manier waarop Psy het gebruikt. In zijn tekst in het lied *In My Eyes* bedoelt hij met ‘*feel*’ zijn persoonlijke gevoelens,

en in het OED is deze definitie verouderd, en niet-bestaand in modern Engels (“feel, n” 2015). In het hedendaagse Engels wordt hier het woord ‘*feeling*’ voor gebruikt.

5. Discussie

5.1 Conclusie SPSS

Voor de duidelijkheid zullen hier de hypothesen eerst nog een keer herhaald worden. De nulhypothese is als volgt: Er is geen significant verschil tussen de nummers wat betreft het aantal Engelse woorden dat gebruikt wordt, jaartal heeft geen invloed op het aantal Engelse woorden. De alternatieve hypothese is: Er is wel een significant verschil tussen de nummers wat betreft het aantal Engelse woorden dat gebruikt wordt, namelijk: hoe moderner de nummers, hoe relatief meer Engels er gebruikt wordt.

Uit de correlatieanalyse van SPSS blijkt dat er een kleine positieve correlatie is tussen relatief aantal gebruikte Engelse woorden en het jaartal van uitgave van het desbetreffende lied. Deze correlatie is 0,048 (zie tabel 1). Dit houdt in dat jaartal een klein effect heeft op het relatief aantal Engelse woorden: hoe hoger het jaartal, hoe hoger ook het aantal Engelse woorden in het lied.

De positieve correlatie is niet significant. De significantie is 0,663 (zie tabel 1), wat hoger is dan de benodigde significantie van $\leq 0,05$. De nulhypothese kan op basis van deze gegevens dus niet verworpen worden. Er kan gesteld worden dat er geen significant verschil is tussen de nummers wat betreft het aantal Engelse woorden, en dat jaartal dus geen invloed heeft op het aantal Engelse woorden.

5.2 Discussie

Aan de hand van het gemaakte corpus kan gesteld worden dat de invloed van het Engels op het Koreaans in de songteksten van Psy in schaal 2 van Thomason’s ontleningsschalen zit (zie hoofdstuk 2.1.3). Bij deze schaal is er sprake van iets intensief contact, waarbij naast inhoudswoorden (vooral zelfstandig naamwoorden), ook functiewoorden ontleend, als ook een klein gedeelte van de grammatica. De invloed van de media is dusdanig groot, dat niet alleen inhoudswoorden (zoals bijvoorbeeld zelfstandig naamwoorden en werkwoorden), maar ook functiewoorden (zoals voornaamwoorden, voorzetsels en voegwoorden) ontleend worden. Dit is duidelijk te zien in het corpus. Van de in totaal 637 Engelse woorden, zijn er 226 zelfstandig naamwoorden (bijvoorbeeld ‘*money*’) en 141 werkwoorden (bijvoorbeeld ‘*shake*’). De overige 270 woorden zijn dus functiewoorden. Er is 97 keer sprake van een pronomen (bijvoorbeeld ‘*us*’), 38 keer een adverbium (bijvoorbeeld ‘*always*’), 35 keer een bijvoeglijk naamwoord (bijvoorbeeld ‘*lyrical*’), 33 keer een prepositie (bijvoorbeeld ‘*up*’), 25 keer een uitroep (bijvoorbeeld ‘*yeah*’), 17 keer een nummer (bijvoorbeeld ‘*one*’), 16 keer een lidwoord (bijvoorbeeld ‘*the*’), 7 keer een conjunctie (bijvoorbeeld ‘*because*’) en 2 keer een negatie (bijvoorbeeld ‘*never*’).

De resultaten uit dit onderzoek kunnen helaas geen overtuigend bewijs leveren dat er een verband is tussen jaartal van uitgave en relatief aantal Engelse woorden in de geanalyseerde albums van de Koreaanse artiest Psy. Hij is echter maar één artiest in de grote industrie die k-pop heet, wat een belangrijke beperking van dit onderzoek is. Zoals uitgelegd in de introductie is er nog steeds een golf (de *Hallyu wave*) gaande, en is k-pop één van de belangrijkste muziekgenres in Zuid-Korea. Dit houdt in dat er nog veel meer k-pop artiesten zijn die zich misschien wel meer richten op de internationale fans, of die zich proberen af te scheiden van de traditionele Koreaanse normen en waarden door meer Engels in hun teksten te gebruiken. Toch is er in dit onderzoek gekozen voor het samenstellen van een corpus van één artiest, omdat individuen zich aanpassen aan veranderingen in hun gemeenschap door de tijd heen. Dit heet *lifespan change* (Thomason, 2001). Als de Koreaanssprekende gemeenschap dus grote invloed van het Engels zou kennen, zou dit al terug te vinden moeten zijn in het taalgebruik van één individu.

Een tweede beperking is het feit dat met dit onderzoek maar een tijdsperiode van 10 jaar onderzocht is. In deze jaren is dus wel een klein verschil op te merken, maar het is lastig om echte taalverandering in zo'n korte tijd op te merken. Toch is hiervoor bij deze scriptie gekozen, om constant te blijven wat betreft de artiest die onderzocht werd. Een vervolgonderzoek met eenzelfde methode zou kunnen beginnen met het echte begin van k-pop, wat in 1992 was. Zo ontstaat er een onderzoek met de tijdsperiode van 25 jaar.

De gevonden significantie in het corpusonderzoek is zeer hoog ($p=0,663$), wat inhoudt dat het vergroten van het corpus waarschijnlijk geen effect op de resultaten zal hebben. Misschien dat het samenstellen van andere corpora wel effect heeft. Er zijn binnen het genre k-pop nog veel subgenres te vinden, waarbij Psy in het rap/hiphop subgenre valt. Misschien dat in de echte popmuziek van *boybands* en *girlgroups*, of in de indiemuziek van bands een sterker verband te vinden is tussen jaartal en het aantal Engelse woorden. Vooral bands uit het subgenre rock/indie worden geïnspireerd door Amerikaanse en Engelse bands, en er zijn zo al een aantal voorbeelden te bedenken van liedjes van Koreaanse bands die geheel of grotendeels in het Engels zijn geschreven. Onderzoek naar deze andere subgenres zou dus zeer interessant zijn om andere resultaten te verkrijgen.

Ondanks dat de nulhypothese niet verworpen kon worden, en er geen significant verband is tussen jaartal en het relatief aantal Engelse woorden, is dit onderzoek toch belangrijk geweest voor het werkveld dat *World Englishes* bestrijkt. Zowel in het dagelijkse leven als in k-pop worden veel Engelse leenwoorden gebruikt, die vaak wel genativiseerd worden. Zoals gesteld in hoofdstuk 2.4 zijn er al vijf subsets te onderscheiden in de Engelse leenwoorden in het Koreaans, wat laat zien dat er veel verschillende vormen van ontlening plaatsvinden. Het Koreaans Engels onderscheidt zich duidelijk van bijvoorbeeld het Amerikaans Engels door de uitspraakverschillen en manier waarop de woorden gebruikt en aangepast worden. Dit is duidelijk te zien in het samengestelde corpus van de nummers van Psy.

6. Conclusie

De algemene onderzoeksvraag voor deze scriptie luidt als volgt: Is het Koreaans als gevolg van invloed van het Engels aan het veranderen? Dit is een brede vraag, die eigenlijk veel meer onderzoek vereist. Toch kan op basis van de gevonden informatie gesteld worden dat er Engelse invloed op het Koreaans is.

Zoals eerder gesteld zit het Koreaans in Kachru's *expanding circle* (zie hoofdstuk 2.1.4). Zuid-Korea heeft geen historische verbinding met het Engels, zoals bijvoorbeeld Australië of in mindere mate India, maar het wordt toch veel gebruikt voor de internationale communicatie. Het is normafhankelijk, de gestelde normen van de moedertaalsprekers in de *inner circle* zijn leidend. Zouden deze normen veranderen, dan verandert het Engels in Korea natuurlijk ook, maar voor nu moeten we aan de hand van de gevonden resultaten concluderen dat het Engels in Korea stabiel is.

Deze stabiliteit is ook te vinden als er gekeken wordt naar de ontleningsschalen van Thomason. In hoofdstuk 2.1.3 worden de verschillende ontleningsschalen genoemd, en in hoofdstuk 5.2 wordt vastgesteld dat er in Zuid-Korea sprake is van ontleningsschaal 2, waarbij naast inhoudswoorden ook functiewoorden ontleend worden. Het lijkt erop dat deze bevinding ook stabiel is. De hoeveelheid mensen die Engels spreken in Zuid-Korea is vooral te danken aan het feit dat deze mensen denken Engels te moeten kunnen spreken om zo mee te delen in de sociale en economische voordelen die het spreken van deze taal met zich meebrengen.

Uit het corpusonderzoek is gebleken dat het jaartal van uitgave van een lied geen correlatie vertoont met het relatief aantal Engelse woorden in dat lied. Er lijkt dus geen verandering waar te nemen te zijn door de tijd heen. Dit laat ook zien dat er sprake is van een stabiele positie van het Engels in Zuid-Korea. Globalisatie en nieuwe media hadden een effect kunnen hebben op het gebruik van Engels in Koreaanse teksten, aangezien deze allebei het Engels als gemene deler hebben, maar dit is niet gebleken uit dit onderzoek.

Uit dit onderzoek is dus gebleken dat er geen verandering is in de mate waarin het Engels gebruikt wordt in Zuid-Korea. Zowel door het vaststellen van de cirkel waarin het Koreaans-Engels zich bevindt door Kachru's cirkeltheorie, als door het vaststellen van de schaal waar Zuid-Korea zich in bevindt door middel van Thomason's ontleningsschalen, als het eigen corpusonderzoek laten zien dat de status en gebruik van het Engels door de jaren heen hetzelfde is gebleven. Het Engels wordt zeer positief gewaardeerd in Zuid-Korea, ondanks de anti-Amerikaanse sentimenten die er zijn. Hoewel Zuid-Koreanen sterke anti-Amerikaanse gevoelens kunnen hebben (zie hoofdstuk 2.3), laat dit onderzoek zien dat dit niet wil zeggen dat ze zich in hun taalgebruik niet door het Engels laten beïnvloeden. Het onderzoek laat zien dat er ontlening plaatsvindt, en dat Engelse woorden op innovatieve wijze gebruikt worden en nieuwe betekenissen toegekend krijgen.

7. Bibliografie

- Ahn, H. (2014). Teachers' attitudes towards Korean English in South Korea. *World Englishes*, 33(2), 195-222.
- Chang, K. S. (2008). Status and function of English as a language of international/intercultural communication in Korea. *Organisation for Economic Co-operation and Development*.
- Cherrie, C & Yeung, N. About Psy. Verkregen van: <http://www.mtv.com/artists/psy/biography/> op 05-02-2016.
- Flattery, B. (2007). Language, Culture, and Pedagogy: An Overview of English in South Korea. Verkregen van: <http://homes.chass.utoronto.ca/~cpercycourses/eng6365-flattery.htm> op 05-02-2016.
- Han, H. J., & Lee, J. S. (2008). A study on the KBS TV drama Winter Sonata and its impact on Korea's Hallyu tourism development. *Journal of travel & tourism marketing*, 24(2-3), 115-126.
- Jarvis, S., & Pavlenko, A. (2008). *Crosslinguistic influence in language and cognition*. Londen: Routledge.
- Jin, D. Y., & Ryoo, W. (2014). Critical Interpretation of Hybrid K-Pop: The Global-Local Paradigm of English Mixing in Lyrics. *Popular Music and Society*, 37(2), 113-131.
- Kachru, B. B. (1992a). *The other tongue: English across cultures*. Champaign: University of Illinois Press.
- Kachru, B. B. (1992b). World Englishes: Approaches, issues and resources. *Language teaching*, 25(01), 1-14.
- Kim, S. H. (2002). Anti-Americanism in Korea. *Washington Quarterly*, 26(1), 109-122.
- Lee, J. S. (2004). Linguistic hybridization in K-Pop: discourse of self-assertion and resistance. *World Englishes*, 23(3), 429-450.
- Lie, J. (2012). What is the K in K-pop? South Korean popular music, the culture industry, and national identity. *Korea Observer*, 43(3), 339-363.
- Magno, C. (2010). Korean students' language learning strategies and years of studying English as predictors of proficiency in English. *Teaching English to Speakers of Languages Journal*, 2, 39-61.

OED Online (3rd ed.). Oxford University Press:

- “melo, n”, verkregen van

<http://www.oed.com.proxy.library.uu.nl/view/Entry/116208?rkey=hsVINP&result=1#eid>

op 03-02-2016.

- “feel, n”, verkregen van

<http://www.oed.com.proxy.library.uu.nl/view/Entry/68976?result=1&rkey=G6tw4Y&>

op 03-02-2016.

Park, J. K. (2009). ‘English fever’ in South Korea: its history and symptoms. *English Today*, 25 (01), 50-57.

Psy [Foto]. (2012) Verkregen van: <http://www.techtimes.com/articles/21555/20141206/gangnam-style-by-psy-breaks-youtube-view-counter-heres-what-really-happened.htm> op 05-02-2016.

Seidlhofer, B. (2005). English as a lingua franca. *ELT journal*, 59(4), 339.

Seo Taiji and the Boys [Foto]. (1992). Verkregen van:

<http://moonrok.com/editorial/history-k-pop-chapter-3-seo-taiji-and-boys>

Seth, M. J. (2002). Education fever: Society, politics, and the pursuit of schooling in South Korea. University of Hawaii Press.

Shim, R. J. (1999). Codified Korean English: process, characteristics and consequence. *World Englishes*, 18(2), 247-258.

Shin, H. (2009). Have you ever seen the Rain? And who’ll stop the Rain?: the globalizing project of Korean pop (K-pop). *Inter-Asia Cultural Studies*, 10(4), 507-523.

Thomason, S.G. (2001). *Language Contact: An Introduction*. Washington, DC: Georgetown University Press.

Vocht, A. D. (2012). *Basishandboek SPSS 20*. Utrecht: Bijleveld Press.

8. Bijlagen

Bijlage 1

Tabel van nummers, jaartal uitgave, aantal woorden, aantal Engelse woorden en procentueel aantal Engelse woorden.

<u>Lied</u>	<u>Jaartal uitgave</u>	<u>Totaal aantal woorden</u>	<u>Aantal Engelse woorden</u>	<u>%</u>
Lady	2001	241	96	39.83
Bird (새)	2001	298	4	1.34
The End (끝)	2001	236	0	0.00
Leave it to Me (나에게 맡겨봐)	2001	314	55	17.52
Life	2001	344	77	22.38
Living and Enjoying Together (동거동락)	2001	254	0	0.00
Freedom	2001	188	38	20.21
The Little Match Girl (성냥팔이 소녀)	2001	195	0	0.00
No. 1	2001	282	84	29.79
I Love Sex	2001	403	54	13.40
Shocking! Modest Lady (쇼킹! 양가집 규수)	2001	251	48	19.12
The Mother of Success (성공의 어머니)	2001	246	1	0.41

Let's Play (놀아보자)	2001	258	108	41.86
The Rich Heir's Wife (2 세의 처)	2001	215	0	0
Adultery (불륜)	2001	238	0	0
Bitch (계집녀)	2001	217	7	3.23
Upskail Phenomenon	2001	216	62	28.70
Modern Times	2001	239	12	5.02
Report This Expression (신고식)	2002	232	0	0.00
Dilemma (딜레마)	2002	243	5	2.06
Hooray (얼씨구)	2002	244	0	0.00
Yes, I Am	2002	324	197	60.80
If They Become (해지면)	2002	295	0	0.00
Deep Waters (원해)	2002	193	1	0.52
In a Sauna Bath (사우나 속으로)	2002	219	10	4.57
1 Back (Talk Box Yu Kun Hyung) (1 등)	2002	194	15	7.73
The New 2 (새 2)	2002	292	17	5.82
Bad Year (나쁜년)	2002	158	3	1.90
Controversy Over Her (처녀논쟁)	2002	269	20	7.43
Basica 2.0	2002	118	0	0.00
Living (생)	2002	276	4	1.45

Intro	2002	211	11	5.21
Peacefully (안녕히)	2002	235	0	0.00
Champion (챔피언)	2002	250	29	11.60
Frames (빡빠라)	2002	175	0	0.00
Let's Language (반말합시다)	2002	221	3	1.36
Paradise (낙원)	2002	237	0	0.00
Queen (퀸)	2002	270	6	2.22
Dwarf By Blues (난장 Blues)	2002	245	0	0.00
Playing with Fire (불장난)	2002	257	1	0.39
Night	2002	222	13	5.86
Bitch	2002	255	36	14.10
Give (바쳐)	2002	262	0	0.00
Royal Family (로얄패밀리)	2002	204	9	4.41
No (안돼요)	2002	159	0	0.00
Back to the Psycho World! (Outro)	2002	0	0	0.00
Someday (언젠가는)	2003	175	0	0.00
Delight (환희)	2005	210	13	6.19
Father (아버지)	2005	234	1	0.43
Urbanite (도시인)	2005	168	24	14.30
Alarm	2006	44	0	0.00
Instant (인스턴트)	2006	213	8	3.76

Entertainer (연예인)	2006	189	26	13.80
Grown Up Person (어른)	2006	345	0	0.00
Jump	2006	270	78	28.90
They Are Friends (친구놈들아)	2006	161	0	0.00
Beautiful Goodbye 2 (아름다운 이별 2)	2006	221	1	0.45
Rebel (양아치)	2006	269	3	1.12
Drinking (애주가)	2006	176	0	0.00
We Are the One	2006	148	24	16.2
Dead Poets Society (죽은 시인의 사회)	2006	347	52	14.99
Knock (노크)	2006	261	2	0.77
Because It's Raining (비오니까)	2006	142	0	0.00
Psycho Party (싸이코 파티)	2006	271	65	23.99
Mr. Ssa (싸군)	2010	355	16	4.51
Right Now	2010	253	78	30.80
All Night Long (오늘밤새)	2010	192	7	3.65
In My Eyes (내 눈에는)	2010	227	4	1.76
Thank You	2010	274	60	21.90

It's Art (예술이야)	2010	266	15	5.64
Aflutter (설레인다)	2010	191	15	7.85
Night Street in Seoul (서울의 밤거리)	2010	327	28	8.56
That's Why (그래서 그랬어)	2010	274	0	0.00
Like Crazy (미치도록)	2010	214	4	1.87
Spit It Out (솔직히 까고말해)	2010	250	0	0.00
My Wanna Be (나의)	2010	355	53	14.90
Shake It (흔들어 주세요)	2011	290	100	34.50
Korea Blue/Tree	2012	199	28	14.10
Frog (청개구리)	2012	205	4	1.95
Passionate Goodbye (뜨거운 안녕)	2012	251	11	4.38
Gangnam Style (강남 스타일)	2012	218	56	25.70
Year of 77 (77 학개론)	2012	392	58	14.80
What Would Have Been? (어땠을까)	2012	242	0	0.00

Never Say Goodbye	2012	167	18	10.80
Totaal	84	19881	1878	

Bijlage 2

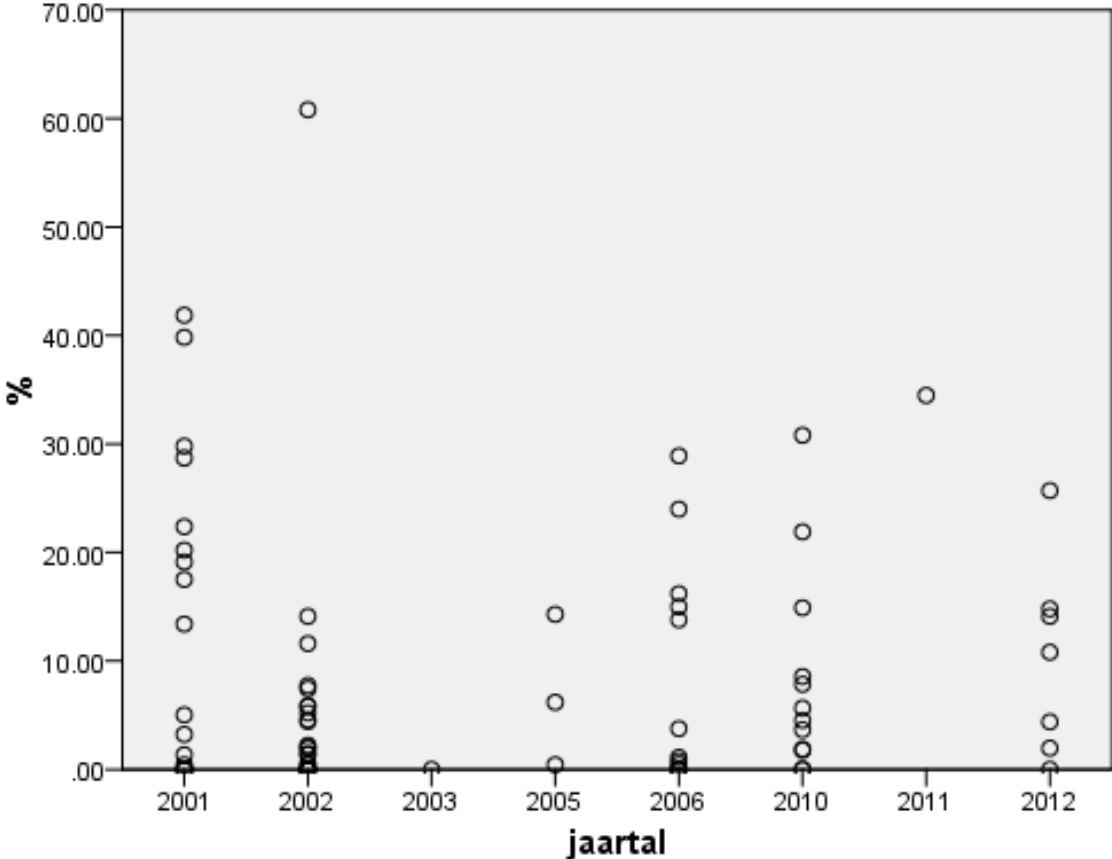
Songtekst Gangnam Style – PSY

<u>Hangul</u>	<u>Geromaniseerd</u>	<u>Vertaling</u>
오빤 강남스타일 강남스타일	Oppan Gangnam style Gangnam style	Oppa's Gangnam style Gangnam style
낮에는 따사로운 인간적인 여자 커피 한잔의 여유를 아는 품격 있는 여자 밤이 오면 심장이 뜨거워지는 여자 그런 반전 있는 여자	Najeneun ttasaroun inganjeogin yeoja Keopi hanjanui yeoyureul aneun pumgyeok itneun yeoja Bami omyeon simjangi tteugeowojineun yeoja Geureon banjeon itneun yeoja	A girl who is warm and humane during the day A classy girl who knows how to relax and enjoy a cup of coffee A girl whose heart gets hot when night comes A girl with that kind of twist
나는 사나이 낮에는 너만큼 따사로운 그런 사나이 커피 식기도 전에 원샷 때리는 사나이 밤이 오면 심장이 터져버리는 사나이 그런 사나이	Naneun sanai Najeneun neomankeum ttasaroun geureon sanai Keopi sikgido jeone one shot ttaerineun sanai Bami omyeon simjangi teojyeobeorineun sanai Geureon sanai	I'm a guy A guy who is as warm as you during the day A guy who one shots his coffee before it even cools down A guy whose heart bursts when night comes That kind of guy
아름다워 사랑스러워 그래 너 hey 그래 바로 너 hey 아름다워 사랑스러워 그래 너 hey 그래 바로 너 hey 지금부터 갈 데까지 가볼까	Aremdawo sarangseuowo Geurae neo hey geurae baro neo hey Aremdawo sarangseuowo Geurae neo hey geurae baro neo hey Jigeumbuteo gal dekkaji gabolka	So beautiful and loveable Yeah you hey yeah it's you hey So beautiful and loveable Yeah you hey yeah it's you hey Now let's go until the end
오빤 강남스타일	Oppan Gangnam style	Oppa's Gangnam style
강남스타일	Gangnam style	Gangnam style
오오오오 오빤 강남스타일	Oh oh oh oh oppan Gangnam style	Oh oh oh oh oppa's Gangnam style
강남스타일	Gangnam style	Gangnam style
오오오오 오빤 강남스타일	Oh oh oh oh oppan Gangnam style	Oh oh oh oh oppa's Gangnam style
Eh sexy lady 오오오오 오빤 강남스타일 Eh sexy lady 오오오오 에에에에에에	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppan Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppa's Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh
정숙해 보이지만 놀 땐 노는 여자 이때다 싶으면 묶었던 머리 푸는 여자	Jeongsokhae boijiman nol ttaen noneun yeoja Ittaeda sipeumyeon mukkeotdeon meori puneun yeoja Garyeotjiman wenmanhan	A girl who seems good but plays when she plays A girl who puts her hair down when the right time comes A girl who covers herself but is

가렸지만 웬만한 노출보다 야한 여자 그런 감각적인 여자	nochulboda yahan yeoja Geureon gamgakjeogin yeoja	more sexy than a girl who exposes it all A sensible girl like that
나는 사나이 점잖아 보이지만 놀 땐 노는 사나이 때가 되면 완전 미쳐버리는 사나이 근육보다 사상이 울퉁불퉁한 사나이 그런 사나이	Naneun sanai Jeonjanha boijiman nol ttaen noneun sanai Ttaega doemyeon wanjeon michyeobeorineun sanai Geunyukboda sasangi ultungbultunghan sanai Geureon sanai	I'm a guy A guy who seems calm but plays when he plays A guy who loses his mind when the right time comes A guy who has bigger ideas than his muscles That kind of guy
아름다워 사랑스러워 그래 너 hey 그래 바로 너 hey 아름다워 사랑스러워 그래 너 hey 그래 바로 너 hey 지금부터 갈 데까지 가볼까	Aremdawo sarangseuowo Geurae neo hey geurae baro neo hey Aremdawo sarangseuowo Geurae neo hey geurae baro neo hey Jigeumbuteo gal dekkaji gabolkka	So beautiful and loveable Yeah you hey yeah it's you hey So beautiful and loveable Yeah you hey yeah it's you hey Now let's go until the end
오빠 강남스타일	Oppan Gangnam style	Oppa's Gangnam style
강남스타일 오오오오 오빠 강남스타일 강남스타일 오오오오 오빠 강남스타일	Gangnam style Oh oh oh oh oppan Gangnam style Gangnam style Oh oh oh oh oppan Gangnam style	Gangnam style Oh oh oh oh oppa's Gangnam style Gangnam style Oh oh oh oh oppa's Gangnam style
Eh sexy lady 오오오오 오빠 강남스타일 Eh sexy lady 오오오오	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppan Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppa's Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh
에에에에에에		
뛰는 놈 그 위에 나는 놈 Baby baby 나는 뭘 좀 아는 놈 뛰는 놈 그 위에 나는 놈 Baby baby 나는 뭘 좀 아는 놈 You know what I'm saying	Ttwineun nom geu wie naneun nom Baby baby naneun mwol jom aneun nom Ttwineun nom geu wie naneun nom Baby baby naneun mwol jom aneun nom You know what I'm saying	On top of the running man is a flying man Baby baby I'm a man who knows a thing or two On top of the running man is a flying man Baby baby I'm a man who knows a thing or two You know what I'm saying
오빠 강남스타일 에에에에에에	Oppan Gangnam style Eh eh eh eh eh eh	Oppa's Gangnam style Eh eh eh eh eh eh
Eh sexy lady 오오오오 오빠 강남스타일 Eh sexy lady 오오오오	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppan Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh	Eh sexy lady Oh oh oh oh oppa's a Gangnam style Eh sexy lady Oh oh oh oh Eh eh eh eh eh eh
에에에에에에		
오빠 강남스타일	Oppan Gangnam style	Oppa's Gangnam style

Bijlage 3

Scatterplot uit SPSS

Bijlage 4

Correlatiematrix uit SPSS

Correlations

		jaartal	%
jaartal	Pearson Correlation	1	.048
	Sig. (2-tailed)		.663
	N	84	84
%	Pearson Correlation	.048	1
	Sig. (2-tailed)	.663	
	N	84	84